

Dr. Székely László úr
Alapvető Jogok Biztosa részére
Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
1387 Budapest, Pf. 40.

Tárgy: Kérelem a Városliget törvénnyel kapcsolatos alkotmányossági kérdések megvizsgálására

Tisztelt Országgyűlési Biztos Úr!

A Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség (székhely: 1081 Budapest, Üllői út 18.) nevében ezúton kérem, hogy szíveskedjenek megvizsgálni a Városliget megújításáról és fejlesztéséről szóló 2013. évi CCXLII. törvényt (a továbbiakban: Városliget törvény) alkotmányossági szempontból. Kérjük továbbá, hogy amennyiben a Városliget törvény Alaptörvénybe ütközését állapítják meg, szíveskedjenek az Alkotmánybírósághoz fordulni a törvény felülvizsgálata és megsemmisítése érdekében.

A törvény a nemrégiben meghirdetett és előkészítés alatt álló Liget Budapest projekt szabályozása érdekében készült. A projekt részeként öt új múzeumépületet és számos további létesítményt kívánnak állami beruházás keretében felépíteni a Városligetben, amely a Világörökség részét képező Hősök tere pufferzónájában helyezkedik el és Európa egyik első közparkja volt. A beruházás jelenlegi programját szakmai, környezetvédelmi, városképi és pénzügyi szempontból élesen ellenzi számos szakmai és egyéb civil szervezet.

Álláspontunk szerint a Városliget törvény az alábbi aggályokat veti fel alkotmányossági szempontból:

1. Az Alaptörvény XXI. cikke (1) bekezdése szerint: *„Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”* Az alapjog érvényesítése érdekében megalkotott, a környezet védelméről szóló törvény szerint környezeti elemnek minősül az élővilág, a táj és az épített környezet is.

A Városliget törvény maga is tartalmazza, hogy nem kell alkalmazni az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletben meghatározott, zöldterületre vonatkozó előírásokat. Az ismertté vált tervek alapján féltő, hogy a beruházás nyomán csökkenni fog a zöldterületek aránya, illetve azok biológiai aktivitása. A szakemberek erősen tartanak az épített környezet megváltozásától, kulturális örökségünk értékvesztésétől, és a Városliget látványának megváltozása miatt a városképi, tájképi értékek sérelmétől az alábbi indokok alapján.

1. Budapest idegenforgalmi szempontból is jelentős belső területén európai összehasonlításban is rendkívül kevés a park, a kikapcsolódásra alkalmas zöldterület. A szomszédos VI. és VII. kerületekben kevesebb, mint 1 négyzetméter nyilvános zöldterület jut egy lakosra a szakmailag elfogadott 21-30 m²/fő helyett. A Városliget pihenőparkból „családi élményparkká” és évente további másfél millió látogatót odavonzó területté alakítása nem lehet kívánatos.
2. A korszerű városfejlesztési elvek alapján nemcsak Európában, hanem az egész világon a városi zöldterületek növelésére törekednek. A rozsdaterületek megújítását jelentős zöldterület-növeléssel kötik össze. Budapesten a Városliget szomszédságában is vannak

jelentős, állami tulajdonú rozsdaterületek, ahová a Ligetbe tervezett funkciók egy részét el lehetne helyezni. Ilyen az Állatkert érdekében megszüntetett Vidámpark, a Fővárosi Nagycirkusz és a gyerekek számára tervezett kulturális központ.

3. Hasonló városfejlesztési és idegenforgalmi trend a kulturális örökség védelme. Ennek egyik eleme az üresen álló vagy alulhasznosított értékes régebbi épületek felújítása, új funkciókkal ellátása. A tervezett öt új múzeum közül többet a helyszínen (Vajdahunyadvár, Palme ház), illetve a környéken levő számtalan üres épületbe el lehetne helyezni. Pusztuló értékeink megvédése közös felelősségünk.
4. A Városligetben most is számtalan kül- és belföldi látogatót vonzó létesítmény, múzeum stb. van, minden korosztály számára. A Ligetbe szervezett különféle tömegrendezvények most is túlterhelik a parkot. A környéken élők és a pihenni vágyó turisták számára kellene megőrizni a parkot, és a zöldterületét kibővíteni az elavult építmények (Petőfi Csarnok) lebontásával. Jelenleg oda nem illő épületek, bódék csúfítják. Nincs megoldva sem a parknak, sem a műemléki épületeknek a folyamatos karbantartása. Semmilyen garancia nincs arra, hogy az új beruházásokkal ez a sajnálatos hazai gyakorlat megváltozna.

Mindezen okok miatt – álláspontunk szerint – a Városliget törvény az Alaptörvény XXI. cikkének (1) bekezdésébe ütközik.

2. Az Alaptörvény 38. cikke (1) bekezdése szerint: *„Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.”*

A szakértők szerint Budapestnek nincs szüksége öt új múzeumépületre. A valóban hiányzó két-három múzeum (az új Néprajzi, a Fotótörténeti és az Építészeti Múzeum) elhelyezhető lenne a főváros üresen álló középületeiben vagy elhagyott ipari csarnokaiban, ami a Városliget beépítésére előirányzott 70-150 milliárd forint töredékéből is megvalósítható lenne.

Vagyis felmerül a kérdés, hogy a nemzeti vagyonnal való szakszerű gazdálkodás követelményének megfelel-e a beruházás.

A beruházás kapcsán 2014. február 27-én kiírt nemzetközi pályázat beadási határideje 2014. május 27. A Városligeti Építési Szabályzatot, amelynek az ismerete nélkül egyetlen pályamunka sem lenne benyújtható – a Városliget törvény szerint – 2014. június 30-ig kell elkészíteni. Felmerülhet tehát a gyanú, hogy a szóban forgó építési szabályzatot a döntéshozóknak legszimpatikusabb pályamunka igényei szerint kívánják megalkotni, ami jogalkotási és városépítészeti szempontból aggályos.

Mindezen okok miatt – álláspontunk szerint – a Városliget törvény az Alaptörvény 38. cikkének (1) bekezdésébe ütközik.

3. Az Alaptörvény T) cikke (1) bekezdése szerint: *„Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg.”*

Az Országgyűlés az Alaptörvény fenti rendelkezése alapján megalkotta a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvényt, amely az alábbiakat mondja ki:

„2. § (4) A jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály

a) megfeleljen az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek,

b) illeszkedjen a jogrendszer egységébe,

c) megfeleljen a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek és

d) megfeleljen a jogalkotás szakmai követelményeinek.

3. § Az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű.

17. § (1) A jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit. Az előzetes hatásvizsgálat eredményéről a Kormány által előterjesztendő törvényjavaslat, illetve kormányrendelet esetén a Kormányt, önkormányzati rendelet esetén a helyi önkormányzat képviselő-testületét tájékoztatni kell. Miniszteri rendelet rendelkezhet úgy, hogy az általa meghatározott esetben a közjogi szervezetszabályozó eszköz előkészítője előzetes hatásvizsgálatot végez.

(2) A hatásvizsgálat során vizsgálni kell

a) a tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen

aa) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásait,

ab) környezeti és egészségi következményeit,

ac) adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, valamint

b) a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és

c) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.”

Álláspontunk szerint a Városliget törvény nincs összhangban az Alaptörvény és a jogalkotási törvény fenti rendelkezéseivel, hiszen olyan szabályokat is tartalmaz, amelyeket törvényi szinten indokolatlan és szakszerűtlen szabályozni, hiszen az országgyűlési képviselőknek nyilvánvalóan nem feladata egy viszonylag kis terület területrendezési szabályainak megalkotása, A törvény nem illeszkedik a jogrendszer egységébe, ugyanis szokatlan és indokolatlan, hogy egy konkrét beruházás főbb területrendezési szabályait törvény állapítsa meg, hiszen ezek általános törvényi és kormányrendeleti szintű keretek között hozott önkormányzati rendeletek feladatai. A törvény előkészítése során tudomásunk szerint nem készült kellő mélységű és a jogalkotási törvény követelményeit kielégítő hatástanulmány, így az országgyűlési képviselők fontos információk hiányában döntöttek a kérdésről. Szintén hiányzott a törvény megalkotása előtt a területrendezési eljárásokban kötelező társadalmi és szakhatósági egyeztetés is, amelynek a megléte nélkül sérül szakszerűség és a társadalmi részvétel.

Kérjük, hogy a beruházással kapcsolatos döntések várható közeljövőbeli meghozása miatt szíveskedjen a beadványunkat sürgősséggel megvizsgálni.

Budapest, 2014. április 10.

Köszönettel és tisztelettel:

Schnier Mária
elnökhelyettes

